

viszonyánál fogva megillető kifogásokon kívül megteheti azokat a kifogásokat is a követelés ellen, amelyeket a főadós érvényesíthetne, ha azok a főadósnak nem csupán személyes viszonyaiból származnak.

E kifogások alatt azokat a körülményeket is kell érteni, amelyek a hitelező jogának keletkezését akadályozzák, azt módosítják vagy meg is szüntetik. A kezes nem esik el, a hitelezővel szemben megtehető kifogásoktól azáltal sem, hogy a főadós a kezesség keletkezése után azokról lemond vagy azokat nem érvényesíti.

A dologi kezesre ugyanezek állanak, mert neki csak a kötelezettsége korlátozott a tekintetben, hogy nem fizetésre, hanem a követelésnek a dologból való kielégítése türéseire van kötelezve, de a jogai ugyanazok, mint más kezesé.

Az illetékekért való kezességnél a kezes a hitelezővel a kir. kincstárral szemben a főadóst megillető kifogásokat csak a pénzügyi hatóságok előtt érvényesítheti, mert ily kifogás elbírálása a rendes bíróság hatáskörébe nem tartozik.

Ezeket a kifogásokat pedig közigazgatási úton rendszerint a jogorvoslatok keretében lehet érvényesíteni.

Ezt pld. az 1881. évi LX. t.-c. 196. §. utolsó bekezdése a végrehajtási eljárásban ki is mondja azzal, hogy „az adók és illetékek összegére nézve az érdekelték a fennálló szabályok szerint az illetékes pénzügyi hatóságnál kereshetnek orvoslást.”

De ettől eltekintve, abból az általános magánjogi elvből kifindulva, hogy a jelzálogos adós a jelzálogos hitelezővel szemben mindazokat a kifogásokat érvényesítheti, amelyeket a személyes adósok emelhetnének, a dologi kezesnek az illeték jogossága és helyessége (összegszerűsége) elleni jogorvoslati jogot annál is inkább biztosítani kell, mert nem férhet kétség hozzá, hogy olyan kifogásokat, amelyeket a személyesen fizetésre kötelezett a K. H. Ö. 19. §-a értelmében a befizetésig bármikor érvényesíthet, mint pld. kétszeres kiszabás, számítási hiba kiigazítása stb., amely kérdések tulajdonképpen szorosan véve szintén a jogosság és helyesség kérdésének keretébe tartoznak, a dologi kezes is érvényesíthet, épúgy, mint magának a zálogjognak a törvényességére vonatkozó kifogásokat is. Így kellett annál is inkább határozni, mert ellenkező esetben nehezen lehetne megtalálni a dologi kezes által érvényesíthető és nem érvényesíthető kifogások közötti helyes elválasztó vonalat.

Természetes azonban, hogy a dologi kezes jogorvoslattal csak attól az időponttól számított 90 napon belül élhet, amikor részére az 1920. évi XXXIV. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 11. §-a értelmében a dologi kezesség érvényesítése céljából a fizetési megtaggyást helyettesítő végzés kiadatott.

Abban az esetben, ha a szerződő felek az ingatlanra vonatkozó vételi joggal (opció) nem élnek, az ingatlan vagyonátruházási illeték helyett ingó vétel utáni okirati (jelenleg 2%) illeték jár. (Közigazgatási Bíróság 158. számú jogegységi megállapodása.) A kérdésre nézve

jelenleg érvényben levő 1920: XXXIV. t.-c. 102. §-ának (5) bekezdése csak azt a rendelkezést tartalmazza, hogy ha a vételi joggal a szerzők nem élnek s az ingatlan az eredeti tulajdonos birtokában és tulajdonában marad, akkor az ingatlan-vagyonátruházási illeték helyett „csupán a fokozatos okirati illeték követelhető”,

tehát a törvény ezt a fokozatos okirati illetéket közelebről nem jelöli meg.

Azonban a kérdés eldöntéséhez fontos adat az, hogy az említett törvény előtt érvényben volt 1918: XI. t.-c. 61. §-ának az első bekezdése akként rendelkezett, hogy ha a vételi jog telekkönyvi bejegyzés, vagy a vételi jog tárgyát képező ingatlan átadása előtt, hatályát veszti, az ingatlan értéke után, „csak az ingók vételére megszabott illeték” jár.

Nincs semmi adat annak megállapítására, vagy ok annak feltevésére is, hogy az 1920: XXXIV. t.-c. az említett intézkedésével az 1918: XI. t.-c. cikknek a megelőző jogszabályokban nem rendezett esetre vonatkozó, említett intézkedését megváltoztatni kívánta volna.

Az 1920: XXXIV. t.-c. 99. §. (1) bekezdésében az ingó és ingatlan együttes átruházásánál azt a kifejezést használja, hogy „az ingókra eső vételár után pedig okirati illetéket kell kiszabni.”

Tehát a törvény maga is okirati illetéknek nevezi az ingó vétel utáni illetéket. A törvény életbeléptetése tárgyában kiadott 1920. évi 103.700. sz. P. M. rendelet III. B. pontjának negyedik bekezdése pedig azt mondja, hogy: Az ingók visszerhes átruházása, természeténél fogva, okirati illeték alá tartozónak minősítendő.

Ezekből folyólag az, hogy az 1920: XXXIV. t.-c. (5) bekezdésében az ingatlanra vonatkozó vételi joggal való nem élés esetére követelhető illetéket okirati illetéknek nevezi — nem ad semmi indokot arra, hogy azalatt ne az ingó vétele után járó okirati illetéket értsünk.

De az, hogy azalatt ilyen illetéket értsünk, következik a jogügyletnek illetékezés alatt maradó természetéből is.

Mert az 1920: XXXIV. t.-c. 2. §. (3) bekezdésének utolsó mondatából kétségtelen, hogy illetékezés szempontjából az ingatlanokhoz kapcsolt jogok az ingatlanokkal egyenlő elbánás alá akkor esnek, ha azokat az ingatlanal együtt ruházzák át. Tehát ha ez nem így történik, akkor az ingatlanhoz kapcsolt jog — illetékezés szempontjából — ingónak tekintendő.

Az 1920: XXXIV. t.-c. 102. §. (5) bekezdése pedig az ingatlanra vonatkozó vételi jog illetékéről éppen arra az esetre kívánt intézkedni, amikor az eset úgy tekintendő, hogy a szerződésből az ingatlanhoz kapcsolt jognak az ingatlan nélküli átruházása történt meg.

Ezek alapján a rendelkező részben kifejezett álláspontot kellett elfogadni.

Ha a telekkönyvi jelzálogjog előjegyzése végett olyan váltót, amelyben bekebelezési, vagy előjegyzési engedély nem foglaltatik, zálogjog előjegyzése végett a telekkönyvi hatósághoz bemutatnak, a váltón lerótt illetéket 1%-ra kell kiegészíteni. (Közigazgatási Biróság)